

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**NOU DRET PENAL DE
L'EMPRESA**

Coordinació: GARCIA ALBERO, RAMON

Any acadèmic 2017-18

Informació general de l'assignatura

Denominació	NOU DRET PENAL DE L'EMPRESA			
Codi	13305			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Sistema de Justícia Penal	1	OPTATIVA	Semipresencial
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	1GG			
Crèdits teòrics	6			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	GARCIA ALBERO, RAMON			
Departament/s	DRET PRIVAT, DRET PUBLIC			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	15% presencial / 75% virtual			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Castellà			
Horari de tutoria/lloc	per mitjà del correu electrònic indicat			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GARCIA ALBERO, RAMON	rgarcia@dpub.udl.cat	4	
SERRANO MASIP, MERCEDES	processal@dpriv.udl.cat	1	
VILLACAMPA ESTIARTE, CAROLINA	cvillacampa@dpub.udl.cat	1	

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Conèixer les qüestions generals característiques del dret penal econòmic des d'una perspectiva juridicopolítica penal.
2. Conèixer les qüestions generals característiques del dret penal econòmic des d'una perspectiva criminològica
3. Conèixer els elements essencials dels delictes comesos en el marc empresarial
4. Saber interpretar la doctrina i jurisprudència relativa a la delinqüència econòmica i d'empresa
5. Saber solucionar les qüestions que planeja un assumpte penal en aquesta matèria

Competències

1. Coneixement de les diferents perspectives d'abordatge del comportament antisocial
2. Adquisició de consciència crítica en l'anàlisi del sistema penal
3. Capacitat per assessorar sobre les possibles respostes a un problema jurídic-penal
4. Coneixement de les especificitats pròpies de la criminalitat d'empresa
5. Correcció en l'expressió oral i escrita en el llenguatge tècnic
6. Domini de les TIC
7. Aptitud per aplicar els coneixements adquirits i capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (multidisciplinaris) dins la seva àrea d'estudi
8. Capacitat per integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
9. Capacitat per comunicar les pròpies conclusions -i els coneixements i raons últimes que les sustenten- a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
10. Capacitat de gestió adequada de la informació

Continguts fonamentals de l'assignatura

Qüestions generals del dret penal d'empresa: tècniques de tipificació, autoria, responsabilitat penal en estructures jerarquitzades, responsabilitat per omissió, sancions.

Tipologies delictives: anàlisi dels tradicionals delictes vinculats a l'activitat empresarial (defraudacions) i dels delictes sorgits en aquest àmbit a l'empenta de les noves tecnologies:

- Delictes contra el mercat i consumidors
- Delictes societaris
- Delictes contra el medi ambient

- Protecció penal de la propietat intel·lectual i industrial
- Delictes contra els drets dels treballadors
- Defraudacions tributàries

Eixos metodològics de l'assignatura

Les activitats formatives consistiran en sessions magistrals, conferències d'experts, estudi de materials, lectures orientades, resolució de casos.

Tant les sessions magistrals com les sessions d'experts s'efectuaran al llarg de dues jornades localitzades a l'inici del segon semestre, moment en què tindrà lloc la realització de la part docent presencial. Finalitzada aquesta, seguint la corresponent temporalització, procedirà la realització d'activitats per part dels estudiants, com recensions i resolució de casos, per la qual cosa resultarà requisit previ l'estudi tant dels corresponents materials allò que la realització de les corresponents lectures dirigides.

Pel que fa a la distribució de crèdits ECTS per activitats respecte de cadascuna de les matèries ofertades serà:

- Sessions presencials i conferències d'experts: 1 crèdit
- Estudi de materials: 2 crèdits
- Lectures dirigides: 1 crèdit
- Recensions i resolució de casos: 2 crèdits

Pla de desenvolupament de l'assignatura

- Sessions presencials entre el 5 i 6 d'abril 2018.
- 3 activitats on line a realitzar entre abril i juny de 2018.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació consistirà en el seguiment d'un sistema d'avaluació continuada. Aquest vindrà integrat per la realització de diverses activitats distribuïdes al llarg del segon semestre. Ja que es tracta d'un màster on la docència serà semipresencial, la primera de les activitats d'avaluació continuada consistirà en l'assistència a les sessions presencials i la seva convenient aprofitament. L'esmentat aprofitament serà valorat pels professors encarregats d'aquesta matèria en acabar les dues sessions presencials corresponents.

Finalitzada la docència presencial, es presentarà un calendari d'activitats consistents en l'estudi dels materials que es facilitin, tant en paper com a través del campus virtual. el grau de coneixement d'aquests materials s'avaluarà a través de diversos exercicis - recensions i resolució de casos- que es distribuïran periòdicament i que seran corregits pel professorat encarregat d'aquesta matèria. D'aquestes activitats s'obtindrà una qualificació que serà la corresponent a la matèria cursada.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia recomanada per al seguiment de l'assignatura

AGUSTINA SANLLEHÍ, El Delito en la Empresa, Ed, Atelier, 2010

BAJO FERNANDEZ/BACIGALUPO, "Derecho penal económico" Madrid, Ed. Centro de Estudios Ramón Areces, 2010

Demetrio Crespo / Maroto Calatayud, Estudios de Derecho Penal Económico, Ed. Edisofer, 2014

FARALDO CABANA, Los delitos societarios, Ed. Tirant lo Blanch, 2015

GOMEZ COLOMER, El Derecho Penal Económico en la Era Compliance, Ed. Tirant lo Blanch, 2013

NIETO MARTÍN, Manual de cumplimiento penal en la empresa, Ed. Tirant lo Blanch, 2015

NIETO MARTÍN, Public Compliance. Prevención de la corrupción en administraciones públicas y partidos políticos, Ed. Tirant lo Blanch, 2015

RODRIGUEZ MOURULLO, Estudios de Derecho Penal Económico, Ed. Civitas, 2009

SILVA SÁNCHEZ, Fundamentos del Derecho Penal de la Empresa, Ed. Edisofer, 2016

SIMPSON, SALLY/WEISBURD, DAVID, The Criminology of White-Collar Crime, 2009

MARTINEZ BUJAN-PÉREZ, "Derecho penal económico y de la empresa parte general" Ed. Tirant lo Blanch, 2016

MARTINEZ BUJAN-PÉREZ, "Derecho penal económico y de la empresa parte especial." Ed. Tirant lo Blanch, 2015

QUINTERO OLIVARES/MORALES PRATS, Comentarios a la parte especial, Ed. Aranzadi, 2016

QUINTERO OLIVARES/MORALES PRATS, Comentario a la reforma penal de 2015, Ed. Aranzadi, 2015

ALVAREZ GARCÍA. Derecho penal español. Parte Especial (II), ed. Tirant lo Blanch, Valencia, 2011

Bibliografía complementaria seleccionada:

AAVV, "El fenómeno de la internacionalización de la delincuencia económica", Estudios de Derecho judicial, CGPJ, 2005

GOMEZ BENITEZ, "Curso de derecho penal de los negocios a través de casos: reflexiones sobre el desorden legal", Madrid, Colex, 2001

BACIGALUPO, SILVINA, "Cuestiones prácticas en el ámbito de los delitos de empresa", Barcelona, Experiencia ediciones 2006

Bacigalupo Zapater, *Compliance y Derecho Penal*, Ed. Aranzadi, 2011

MIR PUIG, Responsabilidad de la Empresa y Compliance, Ed. Edisofer, 2014

NIETO MARTIN, ADAN, La responsabilidad penal de las personas jurídicas: un modelo legislativo, Iustel, 2008.

MORON LERMA, ESTHER, Internet y derecho penal: Hacking y otras conductas ilícitas en la Red, Pamplona, Aranzadi, 2 Ed. 2002.

MORON LERMA, ESTHER, El secreto de empresa: protección penal y retos que plantea ante las nuevas tecnologías, Pamplona, Aranzadi, 2002.

QUINTERO OLIVARES, Derecho penal ambiental, Ed. Tirant lo Blanch, 2013

SILVA SÁNCHEZ, Criminalidad de Empresa y Compliance. Prevención y Reacciones Corporativas, Ed. Atelier, 2013

ZUGALDIA ESPINAR (coord.), Aspectos Prácticos de la responsabilidad criminal de las personas jurídicas, Ed. Aranzadi, 2013